

Αθήνα, 05 Νοεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

**ΠΡΟΣ: Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
κ. Σταύρο Παπασταύρου**

Θέμα: «Παρεμβάσεις στην αγορά ενέργειας για τη μείωση των τιμών ηλεκτρικού ρεύματος στις βιομηχανίες και στα νοικοκυριά»

Στην τελευταία Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΕΒ) στις 7 Οκτωβρίου του 2025, ο πρόεδρος Σπύρος Θεοδωρόπουλος αναφέρθηκε στην ακρίβεια της ηλεκτρικής ενέργειας που πλήττει τις βιομηχανικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, επισημαίνοντας ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με το υψηλότερο ενεργειακό κόστος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που διαβρώνει οριζόντια την ανταγωνιστικότητα όλων των επιχειρηματικών κλάδων και επηρεάζει αρνητικά τον πληθωρισμό.

Χαρακτηριστικά τόνισε ότι ειδικά για την ενεργοβόρο βιομηχανία, η πρόσβαση σε ανταγωνιστική και προβλέψιμη ενέργεια αποτελεί όρο επιβίωσης. (Σπύρος Θεοδωρόπουλος στη Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ: Παραγωγικότητα – Εθνικός στόχος για την Ελλάδα, sev.org.gr, 7.10.2025). Νωρίτερα, στις 25 Σεπτεμβρίου, ο ίδιος είχε αποκαλύψει στη Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας ότι αν δεν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα του υψηλού ενεργειακού κόστους, δύο μεγάλες βιομηχανίες «μελετούν να κλείσουν δύο μεγάλα εργοστάσια στην Ελλάδα». Στο οικονομικό συνέδριο της Ναυτεμπορικής στις 31 Οκτωβρίου 2025, ο κ. Θεοδωρόπουλος επισήμανε ότι, αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα για το ενεργειακό κόστος, η ελληνική οικονομία απειλείται με παραγωγική υποχώρηση.

Τέλος, όπως προκύπτει από την Ετήσια Έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών & Προβλέψεων (Μάρτιος 2025), η δεύτερη μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζει ο ξενοδοχειακός κλάδος, μετά την εύρεση προσωπικού, είναι η ενεργειακή ακρίβεια,

που πλήττει τη χώρα και προφανώς μειώνει την ανταγωνιστικότητα του εθνικού τουριστικού προϊόντος.

Απέναντι σε αυτή τη δύσκολη πραγματικότητα που επικρατεί στην ενεργειακή αγορά, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης σε πρόσφατο άρθρο του στους FT τονίζει ότι οι «δομές της αγοράς μας (σ.σ. ενέργειας) αποσκοπούν στην ορισμένη από το εγχειρίδιο αποδοτικότητα», αλλά με αυτόν τον τρόπο που λειτουργεί, «το σύστημα και οι επιπτώσεις του στο κοινό γίνονται πολιτικά μη ανεκτά» ([Five golden rules for Europe's green transition](#), ft.com, 20.10.2025). Στο ίδιο άρθρο επισημαίνει την ανάγκη να ανοίξει η συζήτηση για τη διακυβέρνηση της ενεργειακής αγοράς, με σκοπό να αντιμετωπιστεί η αδιαφάνεια ώστε να αποτραπεί η χειραγώγησή της σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με το ίδιο πνεύμα, πρόσφατα, ο Υπουργός Ενέργειας, Στ. Παπασταύρου δήλωσε ότι «δεν θα βάλουμε τους αριθμούς πάνω από τους ανθρώπους. Θέλουμε ρεαλισμό και προστασία για τα ευάλωτα νοικοκυριά» (*Παπασταύρου στο EPTnews: Η Ελλάδα στο επίκεντρο των διεθνών ενεργειακών εξελίξεων – Έρχονται αμερικανικές επενδύσεις και σημαντικές συμφωνίες*, ertnews.gr, 3/11/2025).

Υπό το φως των κατευθύνσεων που εμπεριέχονται στις ανωτέρω δηλώσεις, αξίζει να προσεγγίσουμε το φαινόμενο της ενεργειακής ακρίβειας που πλήττει τη χώρα μας, ξεκινώντας από το σύστημα που διαμορφώνει τις επικρατούσες στην αγορά τιμές χονδρικής και λιανικής πώλησης του ηλεκτρικού ρεύματος.

Ως γνωστόν, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα καθορίζονται από τις 16 Μαρτίου του 2020 από τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Ο θεσμός αυτός ιδρύθηκε ως προαπαιτούμενο του τρίτου Μνημονίου και είχε σκοπό την αναμόρφωση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την εναρμόνισή της με το ενωσιακό δίκαιο, υιοθετώντας την εφαρμογή του ευρωπαϊκού Μοντέλου Στόχου (Target Model).

Διακηρυγμένοι στόχοι του ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας υπήρξαν η ενίσχυση της διαφάνειας, ο υγιής ανταγωνισμός ανάμεσα στους παρόχους, η αύξηση του μεριδίου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και η μείωση του ενεργειακού κόστους για τους Έλληνες καταναλωτές (επιχειρήσεις και νοικοκυριά).

Ωστόσο, η εφαρμογή του target model στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας δεν απέδωσε τα ως άνω επιδιωκόμενα αποτελέσματα και κυρίως δεν προκάλεσε την αναμενόμενη μείωση των τιμών χονδρικής και λιανικής πώλησης ηλεκτρικού ρεύματος προς όφελος των καταναλωτών. Όπως έχει διαπιστωθεί σε κοινή έρευνα των πανεπιστημίων του Άρχους της Δανίας, του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Τεχνικού Πανεπιστημίου της Σόφιας (Fotis G., Maris Th., Mladenov V., *Risks, Obstacles and Challenges of the Electrical Energy Transition in Europe: Greece as a Case Study*, Sustainability 2025, 17, 5325, 9.6.2025), οι αιτίες αυτής της δυσμενούς εξέλιξης

εντοπίζονται στο ότι **αφενός η ελληνική χονδρική αγορά δεν είναι πλήρως ανταγωνιστική και αφετέρου στον τρόπο με τον οποίο λειτούργησε το target model στην ελληνική αγορά.**

Σχετικά με τη δεύτερη αιτία, επισημαίνεται στην έρευνα ότι η μέχρι σήμερα εφαρμογή του ευρωπαϊκού μοντέλου στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τρεις βασικές και ασύμμετρες επιλογές:

- Μεγάλη ελευθερία κινήσεων των παραγωγών
- Ισχυρός κεντρικός έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και καθυστερήσεις στην υιοθέτηση διορθωτικών αλλαγών
- Τυφλή εμπιστοσύνη στην ανταγωνιστική λειτουργία και στην αυτορρύθμιση της αγοράς και απουσία μηχανισμών ελέγχου

Επιπλέον, η ίδια έρευνα τονίζει ότι κατά την εφαρμογή του target model, δεν ελήφθησαν υπόψη -εκτός των άλλων- τα ιδιαίτερα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής αγοράς, όπως οι περιορισμένες διασυνδέσεις με άλλες χώρες, οι περιοχές με συμφορημένα δίκτυα μεταφοράς και ο ανεπαρκής ανταγωνισμός που ενδημεί στην ελληνική αγορά ενέργειας.

Το γεγονός, όμως, που ασκεί την πιο δυσμενή επίδραση στον καθορισμό του μεγάλου ύψους των τιμών από το Χρηματιστήριο Ενέργειας και οδηγεί σε στρεβλώσεις την αγορά, είναι η διαμόρφωση της τιμής επόμενης ημέρας στο οριακό κόστος, δηλαδή στο επίπεδο της τελευταίας αποδεκτής προσφοράς για όλους τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που συμμετέχουν στη δημοπρασία. **Συνέπεια αυτού είναι να πληρώνονται όλοι οι συμμετέχοντες σε επίπεδα πολύ ανώτερα από την τιμή της προσφοράς τους.**

Ειδικότερα, η τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στην χονδρική αγορά είναι διαπραγματεύσιμη για κάθε ώρα της ημέρας. Ως αποτέλεσμα της προσφοράς και της ζήτησης, προκύπτει στο τέλος μια τιμή (Οριακή Τιμή Συστήματος), που συνήθως είναι η ακριβότερη. Αυτό συμβαίνει γιατί στη διαμόρφωση της οριακής αυτής τιμής δεν συμβάλλουν οι ΑΠΕ, που μπαίνουν κατά προτεραιότητα στο σύστημα και έχουν σχεδόν μηδενικό κόστος και η ενέργειά τους είναι ελεύθερα διαθέσιμη, αλλά τελικά ακόμα και αυτές αποζημιώνονται με την ίδια (υψηλή) τιμή που αποζημιώνεται ένας παραγωγός λιγνίτη ή φυσικού αερίου, που έχει δυσανάλογα μεγαλύτερο μεταβλητό κόστος (κόστος καυσίμου και δικαιώματα CO₂).

Κατά συνέπεια, οι μονάδες φυσικού αερίου, οι λιγνιτικοί σταθμοί και οι εισαγωγές είναι αυτές που καθορίζουν τις τιμές χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε υψηλά επίπεδα, γιατί μπαίνουν τελευταίες προκειμένου να καλύπτουν τη ζήτηση στο σύστημα.

Το μοντέλο οριακής τιμολόγησης (MCP) **οδηγεί σε υπερκέρδη** για όλες τις ΑΠΕ και τις φθηνές τεχνολογίες. Για κάθε MWh που πωλούν, το περιθώριό τους μπορεί να είναι τρεις έως πέντε φορές μεγαλύτερο από το κόστος παραγωγής. Το περιθώριο κέρδους είναι 74 % επί της τιμής αγοράς $[(85 / 115) \times 100]$ και 283% πάνω από το κόστος παραγωγής $[(85 / 30) \times 100]$. Άρα, κάθε 1 ευρώ κόστους σε ΑΠΕ αποφέρει περίπου 3,8 ευρώ έσοδα σε σημερινές αγορές.

Έτσι λοιπόν, με βάση τον τρόπο που λειτουργεί στην Ελλάδα το ευρωπαϊκό μοντέλο αγοράς (Target model), οι ΑΠΕ έχουν **καθαρό περιθώριο 45–50%** κατά μέσο όρο, ενώ οι μονάδες φυσικού αερίου μόλις 10 %.

Από το καθεστώς αυτό ευνοείται υπέρμετρα μόνον η ΔΕΗ, η οποία πλέον από το 2020 δεν εξυγιαίνεται απλώς, αλλά συσσωρεύει ελέω Χρηματιστηρίου Ενέργειας κέρδη δις. ευρώ. **Τα κέρδη αυτά δεν οφείλονται σε αυξημένες πωλήσεις ρεύματος σε περισσότερους πελάτες, αλλά σε μεγαλύτερα περιθώρια τιμολόγησης στο χονδρεμπορικό σκέλος λόγω ΑΠΕ**, με δεδομένο η ΔΕΗ ότι κατέχει το 51% της αγοράς ενέργειας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι εάν η ΔΕΗ πωλούσε σε συνθήκες παλαιού ρυθμιστικού μοντέλου -δηλαδή προ Χρηματιστηρίου Ενέργειας- στους πελάτες της το παραγόμενο από αυτήν ηλεκτρικό ρεύμα με βάση το πραγματικό κόστος και ένα λογικό κέρδος, δεν θα μπορούσε να γίνει λόγος για ενεργειακή ακρίβεια στην ελληνική αγορά. Ως γνωστόν, τα κέρδη προ τόκων, φόρων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) της ΔΕΗ αυξήθηκαν από 886 εκατ. ευρώ το 2020 σε 1,7 δισ. ευρώ το 2023 και προβλέπονται 2 δισ. το 2025.

Με άλλα λόγια, ο συνδυασμός υψηλής Οριακής Τιμής Συστήματος λόγω Χρηματιστηρίου Ενέργειας, καθετοποίησης (παραγωγή + προμήθεια) και πλεονεκτήματος κόστους σε υδροηλεκτρικά & ΑΠΕ, ενίσχυσε τεχνητά τη λειτουργική κερδοφορία της ΔΕΗ, χωρίς να έχει αυξήσει αναλόγως την παραγωγή ή την αποδοτικότητά της. Χωρίς τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας με αυτή τη λογική, η αύξηση κερδών 2020–2025 δεν θα ήταν τόσο θεαματική.

Μια τέτοια όμως εξέλιξη στη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας αναμφίβολα αποτελεί στρέβλωση στην αγορά που δεν μπορεί να γίνεται πλέον ανεκτή, χωρίς να προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά της χώρας.

Πάνω από όλα, όμως, η στρέβλωση αυτή εξουδετερώνει τη θετική σημασία της αύξησης της διείσδυσης των ΑΠΕ στην εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Πράγματι, παρόλο που η Ελλάδα έχει επιτύχει την τελευταία πενταετία να παράγει περισσότερο από το 50% της ηλεκτρικής της ενέργειας από ΑΠΕ και μεγάλα υδροηλεκτρικά εργοστάσια (με μηδενικό κόστος παραγωγής ενέργειας), εντούτοις η πρόοδος αυτή δεν ασκεί καμία επιρροή στη μείωση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας.

Τα ορυκτά καύσιμα είναι εκείνα που τελικά εξακολουθούν να καθορίζουν την τιμή, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να είναι από τις ακριβότερες ευρωπαϊκές χώρες στη χονδρική τιμή ηλεκτρικής ενέργειας. Το φυσικό αέριο είναι ο κύριος παράγοντας που ωθεί προς τα πάνω τις χονδρικές τιμές για τους Έλληνες καταναλωτές μέσω του υφιστάμενου τρόπου λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Ενέργειας (**Aposporis H., Greece to change its power market model to reduce prices, 19.8.2024, balkangreenenergynews.com**).

Υπό τις συνθήκες αυτές, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας παρουσιάζει το εξής παράδοξο: ενώ οι τιμές χονδρικής έχουν βελτιωθεί λόγω της αυξημένης διείσδυσης των ΑΠΕ και του σχετικά σταθερού κόστους φυσικού αερίου, οι τελικοί χρήστες -τόσο οι βιομηχανικοί όσο και οι οικιακοί- συνεχίζουν να πληρώνουν από τις υψηλότερες τελικές τιμές στην Ευρώπη.

Χωρίς διαρθρωτική μεταρρύθμιση, συγκεκριμένα έναν διαφανή και αποτελεσματικό επανασχεδιασμό της αγοράς ενέργειας, η Ελλάδα εδραιώνει υψηλό κόστος τιμών καταναλωτή, που τελικά οδηγεί στη διάβρωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, ακόμη και καθώς βελτιώνονται τα θεμελιώδη μεγέθη της χονδρικής. Η τρέχουσα αρχιτεκτονική της αγοράς εξωτερικεύει το κόστος μετάβασης στους τελικούς χρήστες, δεν καταφέρνει να αποσβέσει πλήρως την αξία της έγχυσης ΑΠΕ και επιτρέπει στις χρονικές αναντιστοιχίες τιμών να παραμένουν ανεπηρέαστες. (**The Paradox of the Greek Electricity Market, energy.alba.acg.edu, 7.8.2025**).

Στο παράδοξο αυτό φαινόμενο πρέπει επιτέλους το κράτος να δώσει μια αποτελεσματική λύση. Οι βιομηχανικοί και οικιακοί χρήστες στην Ελλάδα δεν μπορούν να συνεχίζουν να πληρώνουν από τις υψηλότερες τελικές τιμές στην Ευρώπη.

Ήδη με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΦΕΚ Β' 6983/19.12.2024) η κυβέρνηση έχει αναλάβει τη δέσμευση για τον μετασχηματισμό της αγοράς, ώστε να αντανakλάται το χαμηλό κόστος παραγωγής λόγω αυξημένης διείσδυσης ΑΠΕ στο τελικό κόστος για τον καταναλωτή. Έτσι, λοιπόν, θα πρέπει να αποτελέσουν άμεση προτεραιότητα για την κυβέρνηση οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, ώστε να διασφαλιστεί η μεταφορά του σταθερά χαμηλού κόστους των ΑΠΕ στον τελικό καταναλωτή σε όλες τις συνθήκες, μέσω του ανασχεδιασμού του μοντέλου αγοράς στη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας.

Υπό τα δεδομένα αυτά, ερωτάται ο Υπουργός Περιβάλλοντος & Ενέργειας,

1. Ποια νομοθετικά μέτρα θα λάβει προκειμένου οι χαμηλές τιμές των ΑΠΕ να αποτυπώνονται στις λιανικές τιμές καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος;
2. Ποια μέτρα θα ληφθούν ώστε το υψηλό κόστος ενέργειας να μη διαβρώνει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων;
3. Ποιες μεταρρυθμίσεις πρέπει να επέλθουν στη λειτουργία του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ώστε η τιμή χονδρικής πώλησης ηλεκτρικού να μη

διαμορφώνεται με βάση την πάντοτε ακριβότερη Οριακή Τιμή, η οποία καθορίζεται σε τελική φάση από τις υψηλές τιμές των ορυκτών καυσίμων και όχι από τις ΑΠΕ;

Αθήνα, 05 Νοεμβρίου 2025

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Βλάχος Γιώργος

Καλογερόπουλος Δημήτρης

Καράογλου Θεόδωρος

Κατσανιώτης Ανδρέας

Κόνσολας Μάνος

Μπαρτζώκας Αναστάσιος

Μπουκώρος Χρήστος

Οικονόμου Γιάννης

Στυλιανίδης Ευριπίδης

Στύλιος Γιώργος

Χρυσομάλλης Μίλτος